

Lokacija elektrane

JP ELEKTROPRIVREDA
Bosna i Hercegovina d.d. Sarajevo

Studija izvodljivosti Babino Selo /Procjena utjecaja na okoliš i društvo

Konsultantski ugovor br. C31299/WBES-2014-06-01

PLAN UKLJUČIVANJA INTERESNIH GRUPA
BS/EA/0/R/0041-0

Kontakt

Pöyry Energy GmbH
Rainerstraße 29
5020 Salzburg
Austrija

Miroslav Marence
Voditelj Projekta
Mobile: +43 664 5459553
miroslav.marence@poyry.com

ili

Peter Steyrer
Rukovoditelj sektora za hidroiženjering
Mobile: +43 664 5446479
peter.steyrer@poyry.com

Autori (po abecednom redu)

Lagler Martin	PE
Maretić Tiro Maja	ENOVA
Silajdžić Fethi	ENOVA
Tabaković Lejla	ENOVA

Odobrenje Klijenta

Prezime i ime	Preduzeće	Potpis	Datum
Karović Enisa	EP BiH		
Predstavnik Jedinice za provedbu projekta	EP BiH		

Predgovor

Ovaj izvještaj pripremila je preduzeće Pöyry Energy GmbH (“Pöyry”) za JP Elektroprivredu BiH d.d. Sarajevo (“JP EPBiH”) u skladu sa Ugovorom o konsultantskim uslugama koji su strane potpisale. Ovaj izvještaj je djelimično zasnovan na informacijama koje nisu pod kontrolom preduzeća Pöyry. Iako smatra da su informacije navedene u ovom izvještaju tačne i pouzdane pod uslovima i prema kvalifikacijama u izvještaju, ne dovodeći u pitanje obaveze koje Pöyry ima prema Korisniku u skladu sa ovim ugovorom, Pöyry ne daje nikakve tvrdnje ili garancije, izričite ili implicitne, u pogledu tačnosti ili cjelovitosti tih informacija

Ukoliko bilo ko, osim Korisnika (“treća strana”), koristi ovaj izvještaj ili bilo koju procjenu sadržanu u izvještaju, takvo korištenje je isključivi rizik treće strane. Svako takvo korištenje podrazumijeva oslobađanje od odgovornosti i saglasnost da brani i obešteti preduzeće Pöyry od bilo kakve odgovornosti prema trećoj strani, bilo koje vrste u vezi sa tim korištenjem, bilo da se tvrdi da je odgovornost proistekla iz ugovora, nemara, stroge odgovornosti ili teorije prava.

Sve informacije u ovom izvještaju su povjerljive prirode i Korisnik ih može koristiti i objaviti samo u skladu sa uslovima i pravilima utvrđenim u ugovoru.

Sva prava su zadržana. Ni sam dokument ni dijelovi dokumenta se ne smiju kopirati ili umnožavati bez pismenog odobrenja preduzeća Pöyry Energy GmbH.

Sadržaj

1	UVOD	5
1.1	Opis i kontekst Projekta	5
1.2	Cilj i opseg dokumenta	7
2	PRAVNI PROPISI	8
2.1	Zakoni FBiH	8
2.2	Politike EBRD-a	8
2.3	Drugi pravni propisi	9
3	DOSADAŠNJE AKTIVNOSTI NA UKLJUČIVANJU INTERESNIH GRUPA	10
4	PROGRAM UKLJUČIVANJA INTERESNIH GRUPA	11
4.1	Raspoloživa sredstva komunikacije	11
4.2	Planirano objavljivanje informacija	11
4.3	Svrha i odgovornost za provedbu plana SEP	12
4.4	Planirana sredstva izvještavanja i komunikacija	13
4.5	Raspored održavanja sastanaka	17
4.6	Informacije koje pružaju izvođači	17
5	ŽALBENI MEHANIZAM	18
5.1	Formalni zahtjev za informacijama u skladu sa lokalnim zakonima	19
6	MONITORING I IZVJEŠTAVANJE	20
	DODACI	21
	Dodatak 1: Dijagram rješavanja žalbi	21
	Dodatak 2: Obrazac žalbe	22
	Dodatak 3: Formalni zahtjev za pristup informacijama	23

Tabele

Tabela 1: Sredstva komunikacije za interesne grupe	14
--	----

Slika

Slika 1. Lokacija HE Babino Selo – Odabrana alternativa 1Aa.....	6
--	---

Spisak skraćenica i akronima

BiH	Bosna i Hercegovina
EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj
EP BiH	Elektroprivreda Bosne i Hercegovine
ESIA	Procjena utjecaja na okoliš i društvo (eng. <i>Environmental and Social Impact Assessment</i>)
ESSS	Preliminarna studija procjene utjecaja na okoliš i društvo (eng. <i>Environmental and Social Scoping Study</i>)
ESP	Okolišna i socijalna politika (eng. <i>Environmental and Social Policy</i>)
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
HE	Hidroelektrana
LALRP	Otkup zemljišta i obnova sredstava za život (eng. <i>Land Acquisition and Livelihood Restoration Plan</i>)
Ured MZ	Ured Mjesne zajednice
OPP	Osobe pogođene projektom
NVO	Nevladina organizacija
PE	Pöyry Energy GmbH
PIJ	Politika izvještavanja javnosti
PZ	Provedbeni zahtjev
SEP	Plan uključivanja interesnih grupa (eng. <i>Stakeholder Engagement Plan</i>)
ZoSPI	Zakon o slobodi pristupa informacijama

1 UVOD

1.1 Opis i kontekst Projekta

Vlada Federacije Bosne i Hercegovina (Vlada FBiH) je 2010. godine utvrdila prioritete energetske projekta koji bi osigurali dugoročnu održivost energetskog sektora u FBiH. Hidroelektrana (HE) Babino Selo utvrđena je kao jedan od šest prioriteta projekata koji bi trebali osigurati zamjenu starih i neučinkovitih termalnih jedinica u FBiH sa pouzdanim obnovljivim kapacitetima za proizvodnju električne energije.

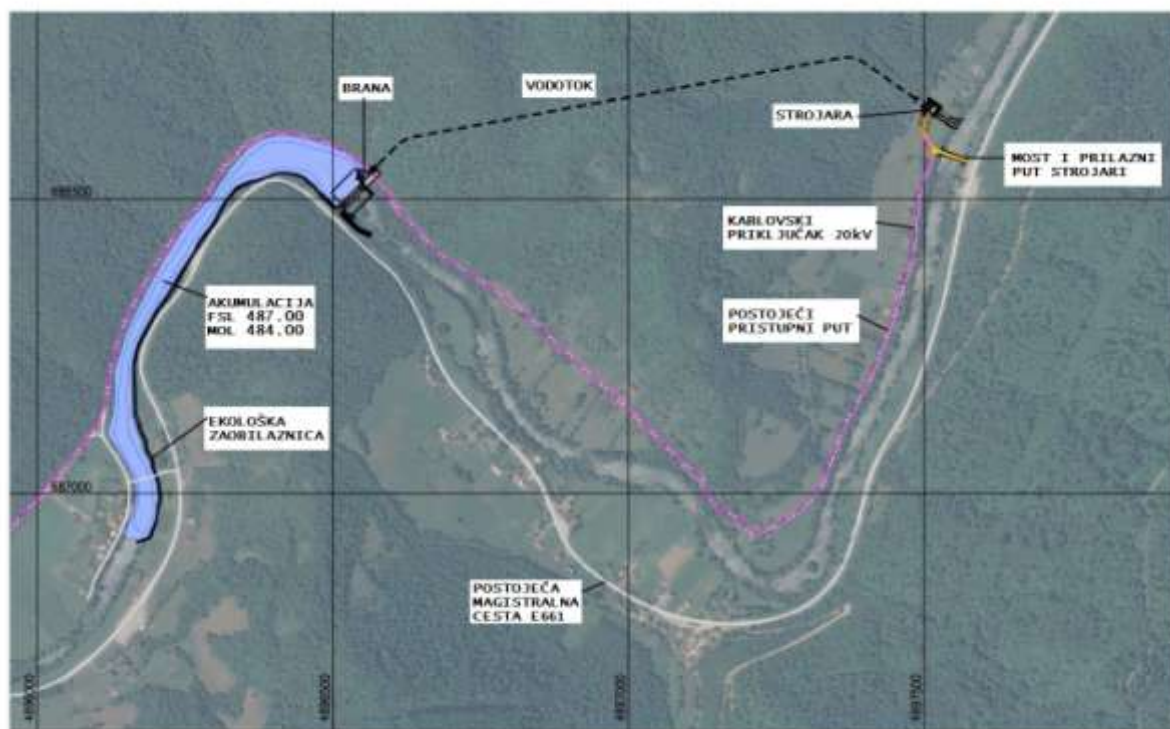
JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo (EP BiH) je javno komunalno preduzeće nadležno za proizvodnju, distribuciju i prodaju električne energije. Strategija EP BiH je usmjerena na: (i) osiguranje kontinuiranog i neprekidnog snabdijevanja električnom energijom; (ii) veći udio obnovljive energije u proizvodnji električne energije u BiH i (iii) unapređenje efikasnosti i pouzdanosti jedinica termalne energije i osiguranje poštivanja standarda EU o emisijama. Važan element strategije EP BiH je efikasno korištenje vodenih resursa i razvoj novih kapaciteta hidro energije.

Iskorištenost hidro energije sliva rijeke Vrbas analizirana je u različitim studijama. Prvi elaborat je završen 1987.g, a pripremili su ga Energoinvest d.d. Sarajevo i Zavod za vodoprivredu d.d. Sarajevo. Predloženo tehničko rješenje za HE Babino Selo u okviru ovog elaborata ostalo je relativno nepromijenjeno sve do danas.

U 2013.g. je završena najnovija studija koju je izradio COWI AS/Norveška, a finansirala Svjetska Banka. Ova studija je zapravo bila ažurirana verzija elaborata iz 1987.g. Od prethodne studije je prošlo 25 godina tokom kojih je došlo do mnogih promjena u društvenim, ekološkim, ekonomskim, pravnim i drugi okolnostima. Cilj ove temeljite analize situacije koju je proveo COWI bio je da se ocijene različite mogućnosti razvoja za vodne resurse i hidro energiju sliva rijeke Vrbas. Jedan zaključak studije iz 2013.g. bio je da su prosječni godišnji protok, a time i godišnje generiranje vjerovatno manji nego što se pretpostavljalo u prethodnoj studiji. Drugo, kao potencijalni problem je istaknuto brže nakupljanje sedimenata u planiranim akumulacijama.

Kao sljedeći korak u razvoju HE Babino Selo, EP BiH je odlučila da sa konsultantskom kućom ugovori pripremu cjelokupne Studije izvodljivosti projekta, uključujući ocjenu o utjecaju na okoliš i socijalna pitanja u skladu sa standardima EU. Studiju izvodljivosti podržava Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD). Sastavni dio Studije izvodljivosti za HE Babino Selo predstavlja i Procjena utjecaja na okoliš i društvo koja se priprema u dvije faze: faza 1 (Preliminarna studija procjene utjecaja na okoliš i društvo – engl. *Environmental and Social Scoping Study* (ESSS)) i faza 2 (Procjena utjecaja na okoliš i društvo – engl. *Environmental and Social Impact Assessment* (ESIA)).

U nacrtu ESSS-a¹ su razmatrane različite alternative za lokaciju predložene HE Babino Selo. Pregled detaljne analize predviđenih alternative (Alt. 1A, Alt 1B, Alt. 2C, Alt. 3A, Alt. 3B, Alt. 4A, Alt. 4B i opcije “nepoduzimanja aktivnosti”, te alternativa “a” i “b” za vodotok) opisana je u Privremenom izvještaju 1 koji je dostavljen EP BiH u novembru 2015. godine. Na osnovu predočenih tehničkih, finansijskih, okolišnih i socijalnih kriterija, EP BiH je odlučila da je alternativa “1Aa” (koja je prikazana u nastavku teksta na slici 1) najpovoljnija i da će biti nastavljen rad na toj varijanti.

Slika 1. Lokacija HE Babino Selo – Odabrana alternativa 1Aa

HE Babino Selo je protočna derivaciona hidroelektrana, i sastojala bi se od sljedećih komponenata:

- Brana, smještena u prirodno oblikovanom klancu “V” oblika na padinama planine Gradina. Maksimalna visina brane je samo 9,50 m iznad korita da bi se izbjeglo plavljenje okolnog područja, te da bi se izbjeglo plavljenje magistralne ceste M5 (E661). Radi se o brani sa gumenim preljevom na betonskoj temeljnoj ploči. Dužina brane je cca 99 m i ima riblji put kako bi se osigurala mogućnost za migraciju ribe. Na desnoj strani brane smješten je mali agregat kako bi se osigurao ekološki prihvatljiv protok utvrđen zakonom.

¹Planirana lokacija HE Babino Selo se nalazi blizu grada Donji Vakuf, oko 7 km uzvodno na rijeci Vrbas. Rijeka Vrbas je jedna od najvažnijih pritoka rijeke Save koja cijelim tokom protiče kroz teritoriju BiH u pravcu jug-sjever. Počinje blizu Gornjeg Vakufa, dok je sam izvor u regiji Vranice na planini Šit (1949 m n.v.). Dužina rijeke Vrbas iznosi oko 250 km i protiče kroz gradove Bugojno, Donji Vakuf, Jajce, Banja Luka i blizu mjesta Srbac utječe u rijeku Savu. Sliv pokriva površinu od oko 6,300 km².

- Mala akumulacija dužine 900 m i ukupne zapremine 147,798m³. Nivo vode će ostati unutar postojećeg korita rijeke Vrbas, a uspor akumulacije se završava kod drvenog mosta u naselju Krivače. Hidraulična istraživanja pokazuju da neće biti nikakvog negativnog utjecaja na uspor; stoga se ne trebaju poduzeti nikakve mjere.
- Ulazna građevina (vodozahvat) na lijevoj obali rijeke Vrbas
- Tlačni tunel ukupne dužine 989 m
- Strojara smještena na ravnici nizvodno od lokacije brane na lijevoj strani rijeke Vrbas u Babinom Potoku; u strojari će biti smještene dvije turbine.
- Ekološka zaobilaznica (za ispuštanje okolišno prihvatljivog protoka),
- Podzemni kablovski priključak na 20 kV mrežu u Donjem Vakufu
- Most preko rijeke Vrbas u blizini strojare
- Kratki pristupni put do lokacije strojare

1.2 Cilj i opseg dokumenta

Ovaj Plan uključivanja interesnih grupa (SEP) pripremila je EP BiH kako bi svim interesnim grupama na jasan način obznanila program uključivanja interesnih grupa koji će biti proveden tokom cijelog trajanja projekta.

Cilj ovog Plana jeste unapređenje i pojednostavljivanje procesa donošenja odluka koje se tiču Projekta kao i otvaranje mogućnosti blagovremenog aktivnog uključivanja svih interesnih grupa, te pružanje prilike svim interesnim grupama da izraze svoja mišljenja i probleme koji mogu utjecati na odluke u vezi sa Projektom. Shodno tome, cilj izrade SEP-a je da unaprijedi učešće interesnih grupa tokom cijelog trajanja projekta, naročito prije i za vrijeme izgradnje i rada HE Babino Selo HE kao i da se uključivanje interesnih strana provede u skladu sa domaćim zakonima i najboljom međunarodnom praksom, kao što su zahtjevi Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD).

Ovaj SEP će biti redovno ažuriran s ciljem da se u izvještaj uključi svaki napredak u izvedbi Projekta, te kako bi se osiguralo da javnost bude obaviještena o potencijalnim budućim utjecajima na okolišna i socijalna pitanja vezana za projekat (tokom faze analize obuhvata utjecaja) i ocijenjenim utjecajima (tokom izrade cjelokupne Procjene utjecaja na okoliš i društvo).

2 PRAVNI PROPISI

2.1 Zakoni FBiH

S obzirom na to da je EP BiH javno preduzeće, način komunikacije sa interesnim stranama utvrđen je *Zakonom o slobodi pristupa informacijama u FBiH* (Službene novine FBiH, br. 32/01, u daljem tekstu "ZoSPI") – Preduzeće je dužno pružiti pristup informacijama svim interesnim grupama, uključujući fizičke i pravne osobe. U okviru svojih mogućnosti, također je obavezno preduzeti sve neophodne mjere da pruži pomoć fizičkim osobama ili pravnim osobama koje nastoje ostvariti svoja prava. U izuzetnim okolnostima, pristup informacijama može biti ograničen, utvrđivanjem izuzetka u svakom zasebnom slučaju, samo na način, u situaciji i okolnostima koje su utvrđene u ZoSPI-ju (kao što je zaštita postupka donošenja odluka javnih organa ili zaštita privatnosti treće strane i sl.).

Pored toga, trenutno važeći zakoni o zaštiti okoliša FBiH, naročito *Zakon o zaštiti okoliša* (Službene novine FBiH, br. 33/03 i 38/09) propisuje da svaki pojedinac i organizacija moraju imati odgovarajući pristup informacijama koje se odnose na okoliš, a kojim raspolažu organi uprave, uključujući i informacije o opasnim tvarima i djelatnostima u njihovim zajednicama kao i mogućnost učešća u donošenju odluka.

2.2 Politike EBRD-a

U izradi ovog Plana uključivanja interesnih grupa u potpunosti su uzete u obzir odredbe Okolišne i socijalne politike EBRD-a („ESP“) i Politike izvještavanja javnosti² ("PIJ") o javnim konsultacijama i pristupu informacijama.

- *Okolišna i socijalna politika EBRD-a (2014.)*

EBRD je usvojio sveobuhvatan niz konkretnih Provedbenih zahtjeva (PZ) koje projekat treba ispuniti. U *PZ 10 iz Politike EBRD-a: Objavljivanje informacija i uključivanje interesnih grupa* prepoznata je važnost javnog i transparentnog angažmana između klijenta, radnika, lokalnih zajednica koje su neposredno pogođene projektom i drugih interesnih grupa kao ključni element dobre međunarodne prakse i društvene odgovornosti. Uključivanje interesnih grupa podrazumijeva utvrđivanje i analizu interesnih grupa, planiranje uključivanja interesnih grupa, objavljivanje informacija, konsultacije i učešće, žalbeni mehanizam, te redovno izvještavanje relevantnih aktera.

Prema Okolišnoj i socijalnoj politici, postupak provedbe ESIA uključivat će fazu analize obuhvata utjecaja u cilju utvrđivanje potencijalnih budućih okolišnih i socijalnih utjecaja povezanih sa Projektom. Proces ESIA također će uključivati javno objavljivanje informacija i postupak konsultacija kako je navedeno u PZ 10. Klijent će provesti postupak analize obuhvata utjecaja sa zainteresiranim stranama i identificiranim interesnim grupama u ranoj fazi procesa ESIA kako bi se osiguralo utvrđivanje ključnih pitanja koje treba procijeniti u okviru faze ESIA. U okviru analize

² Cjelovit dokument moguće preuzeti sa web stranice EBRD-a <http://www.ebrd.com/what-we-do/strategies-and-policies/public-information-policy.html>

obuhvata utjecaja, interesnim grupama treba omogućiti da daju komentare i preporuke na nacrt SEP-a i druge dokumente vezane za procjene opsega. Klijent je obavezan dokument držati u javnom domenu tokom cijelog trajanja projekta, ali se može povremeno mijenjati, dopunjavati informacijama, ili arhivirati po završetku projekta, uz to da po zahtjevu bude blagovremeno dostupan.

Klijent je u obavezi da podnosi redovne izvještaje interesnim grupama o rezultatima u provedbi okolišne i socijalne politike, u vidu zasebne publikacije, ili na svojoj internetskoj stranici, kako je opširno predviđeno u SEP-u. Ovi izvještaji trebaju biti u formatu koji je dostupan pogođenim zajednicama i učestalost podnošenja izvještaja treba biti razmjerna pitanjima od važnosti koje postave pogođene zajednice, a najmanje na godišnjem nivou.

- *Politika izvještavanja javnosti EBRD-a (PIJ) (2014.)*

U ovoj politici je utvrđen način objavljivanja informacija od strane EBRD-a te način konsultacija sa interesnim grupama, kako bi se unaprijedilo poznavanje i razumijevanje njenih strategije, politika i rada. Projektna dokumentacija će biti postavljena za javnost na internetskoj stranici EBRD-a u skladu sa ovom Politikom.

U skladu sa ovom Politikom, za projekte "kategorije A", EBRD će, uz objavljivanje informacija, što je obaveza Klijenta u skladu sa Okolišnom i socijalnom politikom, omogućiti uvid u Procjenu utjecaja na okoliš i društvo o „kategoriji A“ na svojoj internet stranici i u relevantnom predstavništvu u zemlji u periodu od najmanje 120 kalendarskih dana prije nego što Upravni odbor razmotri projekat za projekte u javnom sektoru.

2.3 Drugi pravni propisi

- Direktiva EIA (Direktiva 2011/92/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 13. decembra 2011. o procjeni utjecaja određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (sa izmjenama i dopunama donesenim putem Direktive 2014/52/EU))
- Direktiva 2003/4/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 28. januara 2003 o pristupu javnosti okolišnim informacijama kojom se poništava Direktiva 90/313/EEC
- Uredba (EC) br. 1367/2006 Evropskog parlamenta i Vijeća od 6. septembra 2006. o primjeni odredbi Konvencije iz Aarhusa o pristupu informacijama, učešću javnosti u odlučivanju i pristupu pravdi u okolišnim pitanjima u institucijama i tijelima Zajednice
- Konvencija UNECE-a o pristupu informacijama, učešću javnosti o odlučivanju i pristupu pravdi u okolišnim pitanjima, (koju je BiH ratificirala 2008.g.)
- Direktiva 2000/60/EC o uspostavljanju okvira za djelovanje zajednice u oblasti politike voda
- Izjava EIB-a iz 2009.g. o okolišnim i socijalnim principima i standardima

EP BiH ima certifikat o integrisanom sistemu upravljanja kvalitetom ISO 9001:2008 u okviru kojeg je izradila sveobuhvatan niz pisanih politika i procedura.

Pored toga, EP BiH je donijela Politiku upravljanja ljudskim potencijalima za komunikaciju sa internim interesnim grupama (uključujući radnike i podgovarače sa

kojima ima dugoročne i kratkoročne ugovore), u cilju osiguranja otvorene i transparentne komunikacije sa svim uposlenicima.

3 DOSADAŠNJE AKTIVNOSTI NA UKLJUČIVANJU INTERESNIH GRUPA

Do trenutka izrade nacрта ovog SEP-a, EP BiH organizirala nekoliko sastanaka sa Načelnikom Donjeg Vakufa kako bi zatražili prethodnu saglasnost u vezi sa radovima na ispitivanju koji su neophodni za pripremu Studije izvodljivosti za HE Babino Selo. Pored toga, Načelnik je obavijestio Općinsko vijeće o pokretanju Projekta i planiranim aktivnostima.

U vezi sa ovim Projektom, EP BiH nije provodila nikakve druge aktivnosti na uključivanju interesnih grupa koje se tiču lokalnih zajednica, NVO ili drugih zainteresiranih strana.

4 PROGRAM UKLJUČIVANJA INTERESNIH GRUPA

S ciljem adekvatnog rješavanja potreba različitih grupa, osmišljeni su načini komunikacije i informisanja za sve identificirane interesne grupe u skladu sa njihovim potrebama.

Interesne grupe su identificirane kako bi se riješilo pitanje potreba za konsultacijama. Ove interesne grupe trebaju biti informirane o aktivnostima Projekta i sa njima se trebaju provoditi konsultacije tokom cjelokupnog trajanja Projekta. Te grupe uključuju osobe ili grupe koje su:

- Neposredno ili posredno pogođene Projektom;
- Imaju određene interese u Projektu i projektnim aktivnostima;
- Imaju mogućnost utjecaja na sam Projekat ili konačni ishod Projekta;

Posebna pažnja će biti posvećena osobama pogođenim projektom ("OPP") i ugroženim grupama. Možda će za izvještavanje i konsultacije sa ugroženim grupama, biti potrebno osmisliti poseban način koji odgovara njihovim potrebama i statusu ugroženosti.

4.1 Raspoloživa sredstva komunikacije

EPBiH je već razvilo sistem za redovnu i neposrednu komunikaciju sa interesnim grupama, uključujući sljedeće vidove komunikacije i objavljivanja informacija:

- Službene web stranice EP BiH(<http://www.elektroprivreda.ba/>);
- Objavljivanje informacija putem Ureda MZ;
- Upiti putem telefona, faksa ili e-pošte;
- Saopćenja za javnost koja će se dostavljati medijskim kućama (lokalne radio i TV stanice, dnevne novine)

EP BiH prima upite putem pošte, e-pošte, faksa i putem obrazaca dostupnih na internetu. Svaki upit ili pritužba koju primi se evidentira i dostavi relevantnim sektorima u Preduzeću.

Svako pitanje koje se ne može riješiti na nivou sektora prosljeđuje se Upravi EP BIH i zatim po potrebi Federalnom ministarstvu okoliša i turizma.

4.2 Planirano objavljivanje informacija

EP BiH namjerava objaviti sljedeću dokumentaciju i informacije u vezi sa Projektom:

- Ovaj Plan uključivanja interesnih grupa (SEP);
- Preliminarnu studiju procjene utjecaja na okoliš i društvo (ESSS)³;
- Procjenu utjecaja na okoliš i društvo (ESIA);
- Opis projekta i ažurirane podatke u vezi sa napretkom provedbe Projekta;

³ Integralni dio Studije izvodljivosti za HE Babino Selo je Okolišna i društvena studija analize obuhvata koja se priprema u dvije faze: faza 1 (ESSS) and faza 2 (Izveštaj ESIA)

- Netehnički sažetak (NTS) Projekta;
- Plan otkupa zemljišta i obnove sredstava za život (LALRP);
- Pregled zaključaka sa održanih konsultativnih sastanaka i javnih rasprava;
- Sažetak Izvještaja o monitoringu provedbe Projekta;
- Obrazac žalbe i obrazac zahtjeva za informacijama.

Nacrt Procjene utjecaja na okoliš i društvo (ESIA) bit će javno objavljen na internet stranicama EBRD-a i EP BiH 120 kalendarskih dana prije nego što Upravni odbor EBRD-a razmotri projekat (u skladu sa PIJ EBRD-a). Interesne grupe će imati priliku da dostave komentare i preporuke na nacrt ESIA-e u pisanoj formi, svaki takav komentar i preporuka će biti uzeti u obzir i uključeni u konačni dokument ESIA.

Dokumenti će biti na raspolaganju na sva tri jezika (kao i na engleskom po potrebi) odmah po početku Projekta na internet stranici EP BiH i stranici općine Donji Vakuf (www.donji-vakuf.ba), a odštampane primjerke bit će moguće preuzeti u prostorijama EP BiH na adresi:

JAVNO PREDUZEĆE Elektroprivreda BiH Sarajevo

Adresa: Vilsonovo Šetalište 15, 71 000 Sarajevo

Ovi dokumenti i informacije ostat će u javnom domenu tokom cijelog trajanja Projekta.

4.3 Svrha i odgovornost za provedbu plana SEP

EP BiH prihvata da će konstruktivan angažman sa lokalnim zajednicama, osobama pogođenim Projektom i drugim interesnim grupama osigurati uspjeh Projekta. Proces uključivanja može se iskoristiti za pribavljanje komentara i prijedloga za razvoj Projekta, što može doprinijeti unapređenju plana Projekta i dovesti opsežnije koristi na lokalnom nivou. U cilju osiguranja adekvatnog i blagovremenog postupka konsultacija, EPBiH je osnovalo Jedinicu za provedbu projekta (“PIU”) koja se sastoji od predstavnika EPBiH koji će biti zaduženi za provedbu Plana uključivanja interesnih grupa, uključujući komunikaciju sa uredima MZ, osobama pogođenim projektom i predstavnicima kantonalnih i općinskih organa.

Pored toga, svi izvođači zaduženi za konkretne aktivnosti u okviru Projekta također su dužni provoditi ovaj Plan. Odredbe Plana uključivanja interesnih grupa, uključujući mehanizam za pritužbe, povjereni izvođačima bit će navedene u tenderskoj dokumentaciji i ugovorima koji budu potpisani sa izvođačima.

4.4 Planirana sredstva izvještavanja i komunikacija

EP BiH će provesti javne konsultacije i javno objavljivanje informacija koje će obuhvatiti glavna pitanja od važnosti za Projekat. Sve interesne grupe bit će blagovremeno obaviještene o opsegu Projekta i kontakt informacijama za dodatne upite, kao i raspoloživosti putem internet stranica EP BiH i Općine Donji Vakuf navedenih u prethodnom tekstu.

Informacije o opsegu, vremenskim okvirima i trajanju planiranih građevinskih radova, i svih očekivanih poremećaja i neugodnih situacija bit će javno objavljene putem:

- Internet stranica EP BiH i Općine Donji Vakuf;
- Lokalnih medija (novine, TV, odnosno radio stanica).

Bit će upriličen obilazak neposredno pogođenih domaćinstava kako bi se s njima razgovaralo o utjecajima Projekta na njihovu imovinu, naročito zemljišne parcele koje će biti pogođene plavljenjem akumulacija. Pristup informacijama za ugrožene grupe osigurat će EP BiH, u skladu sa konkretnim potrebama, odnosno situacijom svake osobe /domaćinstva, u saradnji sa općinskim odjelima za socijalna pitanja.

EP BiH će zakazati i održati sljedeće sastanke sa predstavnicima različitih interesnih grupa:

- **Sastanak radi analize obuhvata utjecaja** bit će organiziran kako bi se zainteresiranim stranama i identificiranim interesnim grupama predstavio nacrt ESSS- koje će imati priliku da, tokom sastanka ili naknadno u pisanoj formi, dostave komentare i preporuke na nacrt ESSS-a.
- **Naknadni javni konsultativni sastanci** bit će redovno održavani, najmanje svakih 6 mjeseci, tokom pripreme i provedbe projekta, tj. prije i za vrijeme građevinskih radova. Prije pokretanja građevinskih radova bit će održan najmanje jedan sastanak. Cilj tih sastanaka će biti da se omogući redovno okupljanje svih interesnih grupa i bit će otvoreni za sve zainteresirane strane. Tokom ovih sastanaka, učesnici će imati mogućnost da iznesu svoje mišljenje i primjedbe u vezi sa Projektom, kao i da predlože određena rješenja za postavljena pitanja, što će na adekvatan način biti dokumentovano i obrađeno u izvještajima o monitoringu provedbe u pogledu primljenih žalbi i radnji koje su preduzete, a koje će pripremati EP BiH.
- **Konsultativni sastanci na nivou lokalne zajednice** imaju za cilj uključivanje pojedinaca, domaćinstava i poslovnih subjekata koji su pogođeni građevinskim radovima u proces konsultacija, i bit će organizovani po potrebi u lokalnim zajednicama.
- **Individualni konsultativni sastanci** imaju za cilj uključivanje pojedinih interesnih grupa u pogledu konkretnih pitanja, i bit će organizirani po potrebi. Ova vrsta sastanka može se održati na inicijativu EP BiH, ili bilo koje identificirane interesne grupe.
- **Javne rasprave** bit će održavane prema zahtjevima predviđenim u zakonima na lokalnom nivou kako bi se obavile konsultacije sa građanima u pogledu sadržaja dokumenta ESIA i drugih dokumenata (u fazi pribavljanja okolišne dozvole), kako

je opisano u prethodnim dijelovima ovog dokumenta..

Tabela 1: Sredstva komunikacije za interesne grupe

Interesna grupa	Definicija interesne grupe	Relevantna pitanja	Komunikacija / predloženo sredstvo
Eksterne interesne grupe			
Osobe pogođene Projektom	Pojedinci, domaćinstva i poslovni subjekti, vlasnici i korisnici koji bi bili direktno pogođeni otkupom, odnosno zauzimanjem zemljišta (trajno/privremeno) u vezi sa projektnim aktivnostima	Pružanje blagovremenih informacija o aktivnostima otkupa zemljišta	<ul style="list-style-type: none"> Javni i individualni konsultativni sastanci radi razgovora o utjecajima projekta Objavljivanje informacija putem web stranice EP BiH, dnevnih novina i lokalnih radio i TV stanica Dostavljanje relevantne dokumentacije lokalnim zajednicama na čijoj se teritoriji provodi eksproprijacija (naročito SEP i RAP)
Lokalno stanovništvo i privredni subjekti na području izvedbe Projekta	Osobe pogođene projektnim aktivnostima (trajno ili privremeno), stanovništvo pogođeno izgradnjom brane i plavljenjem usljed izgradnje akumulacije	Pružanje blagovremenih informacija o građevinskim aktivnostima i mogućim prekidima snabdijevanja električnom energijom	<ul style="list-style-type: none"> Javni konsultativni sastanci radi rasprave o utjecajima Projekta po potrebi Objavljivanje informacija putem web stranice EP BiH, dnevnih novina i lokalnih radio i TV stanica Javne oglasne ploče na lokacijama i oglasne ploče u stambenim naseljima Dostavljanje relevantne dokumentacije lokalnim zajednicama na čijoj se teritoriji provodi eksproprijacija (naročito SEP i RAP)
Pogođene ugrožene grupe⁴	Osobe koje zbog rodnog identiteta, seksualnog opredjeljenja, vjerske i etničke pripadnosti, status autohtono stanovništva, starosne dobi, invaliditeta, nepovoljne ekonomske situacije ili društvenog statusa mogu biti pogođene teže nego druge osobe i čija mogućost uživanja ili traženja koristi od projekta može biti ograničena, kao što su: <ul style="list-style-type: none"> Stariji i bolesni; Osobe sa posebnim potrebama; Domaćinstva sa niskim prihodom ili bez prihoda, naročito oni koji nemaju nikakvu imovinu u vlasništvu (formalni i neformalni korisnici); Djeca koja žive u blizini gradilišta ili svakodnevno prolaze pored gradilišta. 	Pružanje blagovremenih informacija o građevinskim radovima Pomoć u tumačenju i razumijevanju dostavljenih informacija	<ul style="list-style-type: none"> Javni konsultativni sastanci i po potrebi individualni sastanci Proaktivno pružanje informacija i pružanje pomoći u razumijevanju dostavljenih informacija i dokumenata Objavljivanje informacija putem web stranice EP BiH, dnevnih novina i lokalnih radio i TV stanica Dostavljanje relevantne dokumentacije lokalnim zajednicama na čijoj se teritoriji provodi eksproprijacija (naročito SEP i RAP)
Relevantna tijela za zaštitu kulturnog naslijeđa i zajednice pogođene mogućim utjecajem	Interesna grupa sa posebnim interesom u Projektu	Konsultacije sa interesnim grupama u cilju	<ul style="list-style-type: none"> Javni konsultativni sastanci i individualni sastanci po potrebi kako bi

⁴ Tokom obilaska terena nisu identificirane posebno ranjive grupe; međutim, s obzirom na to da nije provedena anketa o socijalnom i ekonomskom stanju u ovoj fazi Projekta, te su grupe ipak uključene u spisak interesnih grupa.

Interesna grupa	Definicija interesne grupe	Relevantna pitanja	Komunikacija / predloženo sredstvo
<p>na kulturno naslijeđe na mjestima izvedbe Projekta</p>		<p>utvrđivanja kulturnog naslijeđa od značaja i uključivanja stavova relevantnih tijela i pogođenih zajednica u prilikom donošenja odluka u okviru EP BiH</p>	<p>se pružile informacije pogođenim zajednicama o opsegu, mjestu i trajanju Projekta i planiranih aktivnosti koje mogu utjecati na kulturno naslijeđe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakonski propisane konsultacije sa tijelima na državnom i lokalnom nivou • Objavljivanje informacija putem web stranice EPBIH
<p>Općine i relevantna tijela lokalne uprave</p> <ul style="list-style-type: none"> • Općina Donji Vakuf • Lokalna zajednica “Vrbas” • Lokalna zajednica “Babin Potok” 	<p>Interesna grupa sa posebnim interesom u Projektu</p>	<p>Blagovremeno pružanje informacija o planiranim radovima na izgradnji i konsultacije u pogledu pripremljenih planova i dokumentacije, upravljanje postupkom rješavanja pritužbi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Redovni kontakti putem internih metoda komunikacije kao što su kontakti i sastanci sa predstavnicima općina i uredima MZ • Javni konsultativni sastanci i po potrebi konsultativni sastanci na nivou lokalne zajednice • Dostavljanje relevantne dokumentacije uredima MZ a čijoj je teritoriji planirana eksproprijacija
<p>Vladini odjeli u projektnom području, relevantna kantonalna i federalna ministarstva i javne ustanove:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva • Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Srednjobosanskog kantona • Ministarstvo prostornog planiranja, gradnje, zaštite okoliša, povratka i stambenih Srednjobosanskog kantona • Tijela Federalnog ministarstva prostornog planiranja • Tijela federalne i kantonalne inspekcije • Vlada Srednjobosanskog kantona • Uprava za geodetska i imovinska pitanja Srednjobosanskog kantona • Javno komunalno preduzeće “Gradina” d.o.o. Donji Vakuf 		<p>Konsultacije sa relevantnim organima vlasti u vezi sa projektnim aktivnostima koje preduzima EP BIH (izdavanje okolišne dozvole, urbanističke i vodne dozvole, ESIA, itd.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Redovni kontakti putem uspostavljenih sredstava komunikacije • Javni konsultativni sastanci

Interesna grupa	Definicija interesne grupe	Relevantna pitanja	Komunikacija / predloženo sredstvo
<p>Zainteresirane NVO na državnom i lokalnom nivou</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ribolovno društvo "SRD Vrbas, Donji Vakuf" • Rafting klub "Dabar" • Lovačko društvo "Semešnica"⁵ <p>Spisak potencijalno zainteresiranih NVO može uključivati i regionalne i međunarodne grupe kao što su Riverwatch, EuroNatur, World Wildlife Fund (WWF), Central and Eastern Europe Bankwatch Network, Regional Environmental Centre for Central and Eastern Europe (REC), Centar za životnu sredinu Banja Luka – iako te organizacije još uvijek nisu pokazale konkretan interes za ovaj Projekat, sve one će tokom pripreme i provedbe Projekta imati priliku da iskažu svoje mišljenje ili pitanja koja ih zabrinjavaju</p>	<p>Nevladine organizacije koje djeluju u različitim oblastima ovog sektora, i druge organizacije civilnog društva koje pokazuju interes za Projekat, odnosno imaju mogućnost utjecaja na Projekat</p>	<p>Blagovremeno pružanje informacija, komunikacija, konsultacije, upravljanje žalbenim postupkom</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Objavljivanje putem internetske stranice EP BiH • Objavljivanje u dnevnim novinama i na lokalnim radio i TV stanicama • Javni konsultativni sastanci i konsultacije po potrebi
Interne interesne grupe			
<p>Zaposlenici EP BiH i sindikat zaposlenika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predstavnici EP BiH s • Sindikat zaposlenika 	<p>Interesne grupe od velikog značaja za uspjeh Projekta koje su neposredno ili posredno uključene u planiranje i provedbu Projekta</p>	<p>Blagovremeno pružanje informacija o Projektu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interna oglasna ploča EP BIH • Interni bilteni i žurnali • Obuka po potrebi
<p>Privremeni građevinski radnici, podugovarači ili preduzeća sa kojima je zaključen ugovor o monitoringu i nadzoru radova</p>		<p>Žalbeni postupak, kodeks ponašanja, propisi o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu, propisi o zaštiti okoliša</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izvještavanje prilikom kontakta • Komunikacija putem inženjera koji vrše nadzor • Interni bilteni i žurnali • Obuka po potrebi

⁵Ove lokalne organizacije identificirane su prilikom obilaska terena.

4.5 Raspored održavanja sastanaka

Sastanak o analizi opsega utjecaja radi predstavljanja ESSS- zainteresiranim stranama i identificiranim interesnim grupama bit će organiziran u martu 2016.g.

Sve interesne grupe bit će obaviještene o tačnom datumu, vremenu i mjestu održavanja sastanka, najmanje dvije sedmice unaprijed, po mogućnosti i 30 dana, objavljivanjem ovih informacija na internet stranicama EPBiH i Općine Donji Vakuf, kao i u dnevnim novinama, na radio i TV stanicama, po potrebi.

Sve informacije o Projektu koje će biti stavljene na raspolaganje javnosti, a koje su sadržane u Planu SEP, bit će objavljene javnosti prije javnih sastanaka.

4.6 Informacije koje pružaju izvođači

Izvođači koje angažira EP BiH bit će u obavezi da provode SEP. Mehanizmi za provedbu ovog Plana, uključujući žalbeni mehanizam, koje su povjerene izvođačima bit će objavljeni u tenderskoj dokumentaciji i ugovorima sa izvođačima.

Za vrijeme građevinskih radova, izvođači će EP BiH svakog mjeseca dostavljati informacije o napretku radova, koje će biti objavljivane na web stranici EP BiH. Raspored izvođenja radova i potencijalne promjene rasporeda bit će dostavljana oko 2 sedmice prije početka građevinskih radova uredima Mjesnih zajednica, kao i lokalnim novinama, radio i TV stanicama radi objavljivanja. U rasporedu će biti naznačene informacije o početku i okončanju radova, koji mogu imati utjecaja na pogođene grupe (kao što su promjene u prometu / sistemu snabdijevanja vodom i električnom energijom, pristup, buka i prašina uzrokovana građevinskim radovima).

5 ŽALBENI MEHANIZAM

EP BiH će ustanoviti Evidenciju o žalbama. Svaki komentar ili pitanje od interesa može se dostaviti Jedinici za provedbu ili Izvođaču bilo usmeno ili u pisanoj formi (poštom ili e-poštom), odnosno dostavljanjem u vidu žalbe (vidi Dodatak 2), bez troškova za žalitelja. Žalbe se mogu podnositi i anonimno.

Sve žalbe će biti unesene u evidenciju i bit će im dodijeljen broj, a prijem žalbe bit će potvrđen u roku od 7 kalendarskih dana (dijagram sa prikazom postupka obrade žalbe nalazi se u Dodatku 1).

Svaka žalba će evidentirana sa sljedećim informacijama:

- opis žalbe,
- datum slanja potvrde o prijemu žalbe podnositelju,
- opis preduzetih radnji (istraga, korektivne mjere), i
- datum rješavanja i okončanja / dostavljanje povratnih informacija.

EP BiH će preduzeti sve opravdane napore da po prijemu žalbe riješi pitanje na koje se žalba odnosi. Ukoliko EP BiH nije u mogućnosti da riješi probleme neposrednom korektivnom mjerom, bit će određena dugoročna korektivna mjera. Žalitelj će biti obaviješten o predloženoj korektivnoj radnji i svemu što je uslijedilo nakon te radnji u roku od 25 kalendarskih dana po slanju obavijesti o prijemu žalbe.

Ukoliko EP BiH nije u mogućnosti riješiti konkretan problem koji je pokrenut putem mehanizma za žalbe ili ukoliko nije potrebno preduzimanje mjera, dostavit će iscrpno obrazloženje / opravdanje o tome zašto problem nije riješen. Odgovor će također sadržati objašnjenje o tome kako osoba / organizacija koja je podnijela žalbu može nastaviti žalbeni postupak ukoliko nije zadovoljna ishodom.

Ukoliko podnositelj žalbe nije zadovoljan provedenim korektivnim mjerama, odnosno obrazloženjem zašto korektivna mjera nije potrebna, bit će upućen na drugostepenu Žalbenu komisiju koja će biti uspostavljena na *ad hoc* osnovi. Članovi Komisije će biti:

- jedan predstavnik EP BiH (koji nije osoba direktno uključena u rješavanje žalbe opisano u prethodnom tekstu),
- Jedan predstavnik Općine,
- Jedan predstavnik relevantnog tijela lokalnog organa.

Komisija će preispitati prethodno provedenu korektivnu mjeru, odnosno obrazloženje zašto mjera nije potrebna, i ponovno razmotriti alternativna rješenja za zadovoljavajući ishod žalbe. Podnositelj žalbe će biti obaviješten o predloženim alternativnim mjerama i daljnjim alternativnim korektivnim mjerama u roku od 25 kalendarskih dana po prijemu žalbe.

U svakom trenutku podnositelj žalbe može pokušati iskoristiti druga pravna sredstva u skladu sa pravnim okvirom FBiH, uključujući formalnu tužbu sudu.

Za radnike je na raspolaganju zaseban žalbeni postupak.

Kontakt podaci za žalbe i upite:

Na ruke: Almedin Skopljak,
Sektor za pripremu izgradnje HE
Javno preduzeće «Elektroprivreda BiH» Sarajevo
Adresa: Vilsonovo Šetalište 15, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel.: +387 33 75 1807
Faks: +387 33 75 1748
E-mail: a.skopljak@elektroprivreda.ba

5.1 Formalni zahtjev za informacijama u skladu sa lokalnim zakonima

Uporedo sa navedenim mehanizmom za dostavljanje žalbi i upita, sve zainteresirane strane mogu dostaviti i formalni zahtjev za informacijama u skladu sa Zakonom o slobodni pristupa informacijama koji je detaljnije opisan u prethodnom dijelu ovog Plana uključivanja interesnih grupa.

U slučaju da EP BIH, primi formalni zahtjev za pristup informacijama, primijenit će odredbe i procedure predviđene u ZoSPI-ju. Formalni zahtjev se dostavlja u pisanom obliku na jednom od jezika u službenoj upotrebi u FBiH. Zahtjev za pristup informacijama može se dostaviti lično (uz prijemni pečat, datum i potpis), redovnom poštom, faksom, elektronskom poštom, ili putem obrasca dostupnog na internetu.

U slučaju da Jedinica za provedbu Projekta nema traženu informaciju, i u slučaju da nema pristup traženoj informaciji, dužna je, u roku od 8 kalendarskih dana po prijemu, zahtjev proslijediti nadležnoj instituciji ili pravnoj osobi, te obavijestiti podnositelja zahtjeva o mjerama koje je preduzela. U roku od 15 kalendarskih dana po prijemu zahtjeva, Jedinica za provedbu Projekta je dužna obavijestiti podnositelja zahtjeva da li mu/joj je odobren pristup traženoj informaciji⁶.

U slučaju da EP BIH odobri pristup traženoj informaciji u potpunosti ili djelimično, o tome obavještava podnositelja zahtjeva.

Zvanični obrazac zahtjeva za pristup informacijama sadržan je u Dodatku 4 ovog Plana uključivanja interesnih grupa.

⁶U slučaju izuzetaka i potrebe da se izvrši uvid u povjerljivi poslovni podataka ili informaciju od javnog interesa, rok se može produžiti, u skladu sa ZoSPI-jem. Podnositelj zahtjeva mora biti obaviješten o svim mjerama i razlozima za produženje roka..

6 MONITORING I IZVJEŠTAVANJE

Rezultati postupka uključivanja interesnih grupa bit će uključeni u izvještaje o monitoringu projekta koje priprema EP BiH. Prvi izvještaj bit će sačinjen 3 mjeseca nakon početka Projekta, a kasniji izvještaji će biti doneseni na kvartalnoj osnovi. Izvještaji će biti objavljeni na internet stranici EP BiH, i sadržavat će sljedeće podatke:

- Mjesto i vrijeme održavanja konsultativnih sastanaka (uključujući druge vrste aktivnosti na uključivanju interesnih grupa) uz podatke o učesnicima;
- Pitanja i probleme koji su postavljeni tokom konsultativnih sastanaka i informacije o načinu na koji je EP BiH razmatrala pitanja pokrenuta tokom sastanaka;
- Broj i vrsta žalbi koje su primljene tokom izvještajnog perioda, uz naznaku o podnesenim, riješenim i završenim žalbama.

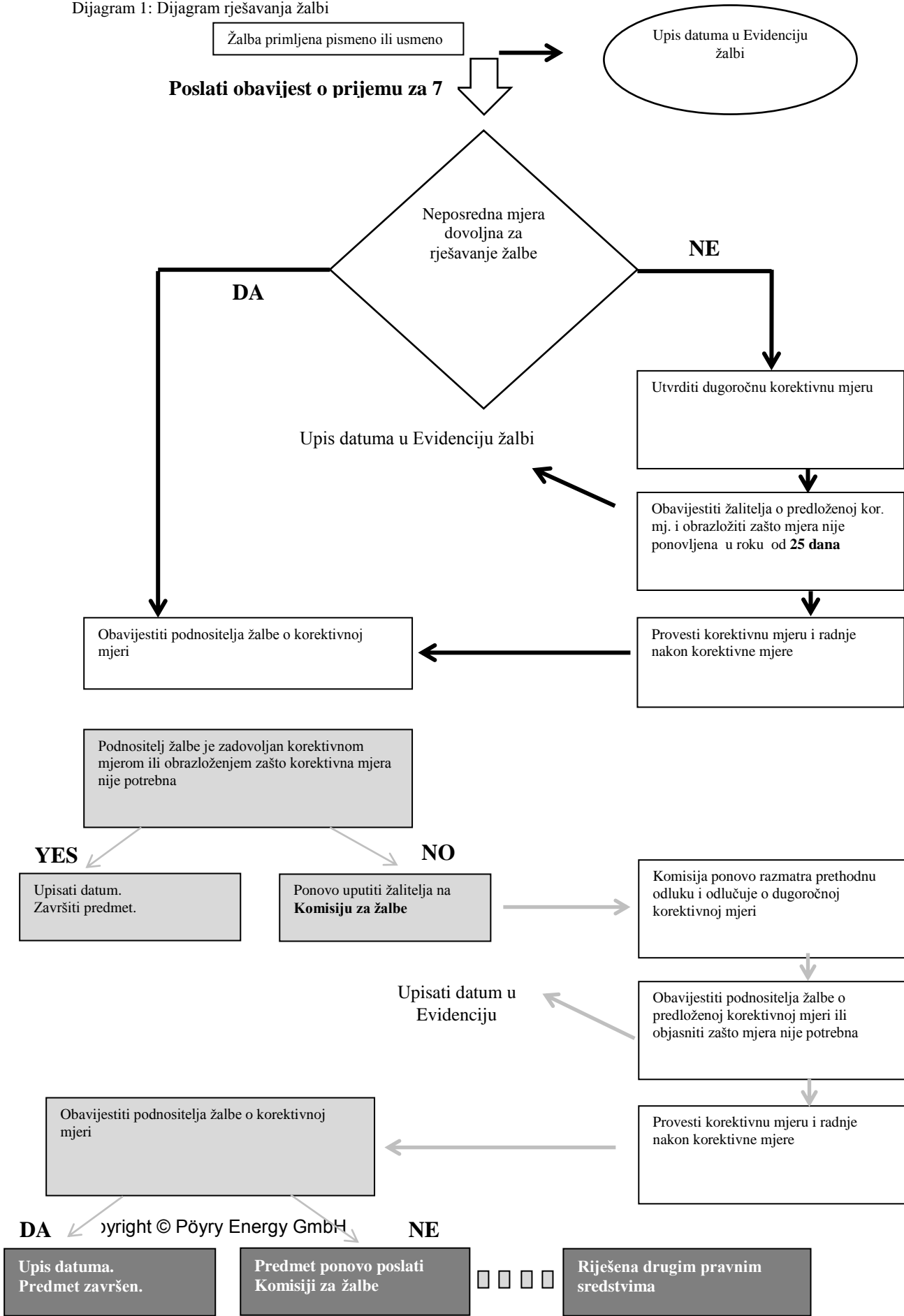
Pored toga, EP BiH će EBRD-u dostavljati godišnje izvještaje o okolišnim i socijalnim pitanjima u kojima će biti naznačeni okolišni i socijalni utjecaji, rezultati u oblasti zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, rezultati objavljivanja informacija i konsultacija i provedba eksternih žalbenih mehanizama. Sažeci ovih izvještaja bit će objavljeni na internet stranici EPBiH.

EP BiH bit će nadležan za monitoring svih aktivnosti vezanih za uključivanje interesnih grupa u Projekat, osiguranje provedbu ciljeva i ažuriranje Plana uključivanja interesnih grupa i podnošenje izvještaja EBRD-u.

DODACI

Dodatak 1: Dijagram rješavanja žalbi

Dijagram 1: Dijagram rješavanja žalbi

Dodatak 2: Obrazac žalbe

Oznaka:	
Ime i prezime (nije obavezno)	
Kontakt podaci Naznačite željeni način kontakta (pošta, telefon, e-pošta).	☐ Poštom: Navedite adresu za dostavu pošte: _____ _____ _____ ☐ Putem Telefon: _____ ☐ E-pošta
Željeni jezik komunikacije	☐ bosanski / srpski / hrvatski ☐ engleski (ukoliko je moguće)
Opis događaja na koji se žalba odnosi	Šta se desilo? Mjesto dešavanja? Osoba kojoj se desilo? Šta je posljedica problema?
Datum događaja / žalbe	
	☐ Događaj koji se desio jednom/žalba (datum _____) ☐ Desilo se više od jednom (koliko puta? _____) ☐ Traje (problem koji trenutno postoji)
Šta biste željeli da se poduzme?	

Potpis: _____

Datum: _____

**Pošaljite ovaj obrazac na adresu:
ELEKTROPRIVREDA BIH D.D. SARAJEVO
HE BABINO SELO PROJECT**

Na ruke: Almedin Skopljak,
Sektor za pripremu izgradnje HE
Javno preduzeće «Elektroprivreda BiH» Sarajevo
Adresa: Vilsonovo Šetalište 15, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel: +387 33 75 1807
Faks: +387 33 75 17 48
E-mail: a.skopljak@elektroprivreda.ba

Dodatak 3: Formalni zahtjev za pristup informacijama
(u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama FBiH))

ZATJEV ZA PRISTUP INFORMACIJAMA

Ime i prezime podnosioca zahtjeva

Adresa

Telefon/faks/email

Datum _____

JAVNO PREDUZEĆE “ELEKTROPRIVREDA BiH” D.D. SARAJEVO

Adresa: Vilsonovo šetalište 15, Sarajevo

Bosna i Hercegovina

Tel: 387 33 75 1807

Faks: 387 33 75 1748

PREDMET: ZAHTJEV ZA PRISTUP INFORMACIJAMA

Na osnovu Zakona o slobodi pristupa informacijama u FBiH, tražim pristup sljedećim informacijama:

(Navedite tačno informacije koje tražite i opišite što je moguće preciznije).

Navedite na koji način želite pristupiti informacijama:

- a. neposredan uvid,
- b. umnožavanje informacije,
- c. dostavljanje informacije na kućnu adresu,
- d. dostavljanje informacije elektronski – putem e-pošte (ukoliko je moguće).

Podnositelj zahtjeva
